

Örebro universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Marie Stern Wörn
08-563 087 15
marie.stern.worn@hsv.se
BESLUT

2009-11-10
Reg.nr 31-4270-08

Försök att hindra en enskild från att anmäla till tillsynsmyndighet

Högskoleverket är kritiskt till att Örebro universitet försökt hindra en enskild från att anmäla universitetet till tillsynsmyndigheter.

Bakgrund

NN har i en anmälan till Högskoleverket tagit upp verkets utvärdering av ämnet engelska vid Örebro universitet och vilka åtgärder universitet vidtagit med anledning av utvärderingen. Hon har också tagit upp universitetets agerande mot henne i samband med att hon har sagt upp från sin anställning som professor vid Örebro universitet. Hon har i denna del anfört i huvudsak följande.

Ledningen vid Örebro universitet har brutit mot förvaltningslagen genom att undanhålla information om åtgärder och beslut som rör hennes arbetssituation och genom att flera e-postmeddelanden och brev rörande engelskämnet till olika befattningshavare inte har besvarats. Rektorn vill inte träffa henne för att diskutera situationen inom engelskämnet vid universitetet, hennes doktorands arbets-situation och hennes uppsägning. Universitetet har föreslagit en slutuppgörelse om uppsägningen av henne som innebär att hon inte får anmäla missförhållanden vid Örebro universitet till Högskoleverket eller att hon måste återta en redan gjord anmälan. Hon har bifogat bl.a. ett avtalsutkast som rör uppsägningen.

NN har senare i en anmälan uppmärksammat situationen för en doktorand i engelska vid Örebro universitet, som hon är handledare för.

Utredning

E-postmeddelande från NN inkommet den 27 augusti 2008

NN har till ett e-postmeddelande den 27 augusti 2008 bifogat e-postmeddelanden från sin fackliga representant hos SULF och ett utkast till ett avtal mellan henne och Örebro universitet. I meddelandet hävdar hon att Örebro universitet föreslagit

en slutuppgörelse som innebär att hon inte får anmäla missförhållanden till Högskoleverket.

I e-postmeddelandet från den fackliga representanten daterat den 18 augusti 2008 har han anfört bl.a. följande. I samband med förhandlingarna framförde universitetet att de hade fått uppgift om att NN hade anmält dem till Högskoleverket. Han frågar NN om hon har gjort en formell anmälan, eller en mer formlös anmälan eller om hon inte gjort någon anmälan alls. Meddelandet avslutas med ett påpekande om att om det har gjorts en anmälan så påverkar det hur förhandlingarna kan fullföljas.

Den 20 augusti 2008 har representanten i ett e-postmeddelande anfört bl.a. följande. Universitetet har sänt över ett nytt förslag till uppgörelse. Deras punkt 6 och 7 är nya, men man brukar i överenskommelser av detta slag ha med punkter i huvudsak enligt deras förslag.

I det bilagda avtalsutkastet står under punkten 6 följande.

6. Denna överenskommelse förutsätter att samtliga anspråk mellan parterna är slutligt reglerade och att ingendera av parterna gör gällande några sådana mot de andra i någon form vari inbegrips alla former av rättsliga prövningar såväl i domstol som i förvaltningsrättsligt avseende. Skulle en sådan anmälan om prövning redan föreligga förutsätter denna överenskommelse att denna återtogs.

Yttrande från Örebro universitet

Högskoleverket har i en remiss anmodat Örebro universitet att yttra sig över vad NN anfört om att hon förhindras anmäla missförhållanden till Högskoleverket. Till remissen bifogades e-postmeddelandet från den 27 augusti 2008 med bilagor.

Rektorn vid Örebro universitet har i yttrande anfört bl.a. följande.

E-postmeddelandet hänför sig till ett förslag till avtal för att slutligt reglera tvisten kring uppsägningen av NN från hennes anställning som professor vid Örebro universitet. Förslaget var ett diskussionsunderlag mellan universitetet och SULF, som vid denna tidpunkt företrädde NN i den förhandlingsprocess som pågick. Strax därefter bytte NN ombud och öppnade process mot universitetet. Processen bedrevs vid Stockholms tingsrätt och förlikning i målet stadfästes den 3 februari 2009. I förlikningsdomen finns inget sådant innehåll som refereras till i e-postmeddelandet eller i det tidigare diskussionsunderlaget.

Anmälarens svar

NN har yttrat sig över universitetets svar och har anfört att det var Örebro universitet som avslutade förhandlingen. Hon anser att det är uppenbart att Örebro universitet ville straffa henne för att hon anmält universitetet till Högskoleverket.

Högskoleverkets bedömning

Regeringen anför i propositionen *Ett högskoleverk* (prop. 1994/95:165) att Högskoleverkets uppgift ska vara att svara för vad som – utifrån de gällande principerna för styrning av högskolesystemet – är nationella intressen. Uppgifterna ska svara mot behov eller intressen hos statsmakterna eller centrala myndigheter och organ. De ska också grundas på att statsmakterna har ett ansvar för att allmänhetens och enskilda individers behov, intressen och rättigheter blir tillgodosedda. En av Högskoleverkets uppgifter är enligt propositionen att främja rättssäkerheten genom att utöva tillsyn över att verksamheten vid högskolorna bedrivs i överensstämmelse med de regler och riktlinjer som lagts fast.

Högskoleverket har enligt sin instruktion tillsyn över universitet och högskolor. Verket använder flera arbetsmetoder i sin tillsyn, och en viktig del är anmälningar från enskilda. Detta är också en förutsättning för att tillsynen ska fungera på det sätt som riksdagen och regeringen har avsett, nämligen att enskilda medborgare ska ha möjlighet att anmäla lärosätena till Högskoleverket för tillsyn.

I e-postmeddelandet den 27 augusti 2008 anförde NN att Örebro universitet hade föreslagit en slutuppgörelse, i vilken stipulerades att hon hindras att anmäla missförhållanden vid Örebro universitet till Högskoleverket eller att hon skulle återta en redan gjord anmälan. Universitetet har yttrat sig över vad NN har anfört och har framhållit att avtalsutkastet var ett diskussionsunderlag mellan universitetet och SULF. Universitetet har inte invänt mot NNs påstående att förslaget hade kommit från universitetet.

Relationen mellan NN och hennes tidigare arbetsgivare Örebro universitet rymmer civilrättsliga frågor och eventuella meningsskiljaktigheter mellan dem i detta avseende kan avgöras i domstol eller genom avtal mellan parterna. Om de skulle komma överens avtalsvägen är det naturligt att överenskommelsen innehåller ett villkor om att ingen av parterna får vända sig till domstol för att få de frågor som regleras i avtalet prövade.

I detta fall hade Örebro universitet dock föreslagit att villkoret skulle utsträckas till att avse även prövningar i förvaltningsrättsligt avseende och att om en anmälan om prövning redan förelåg, förutsatte överenskommelsen att denna skulle återtas. Högskoleverket finner att det föreslagna villkoret inte kan tolkas på annat sätt än att syftet med det har varit att begränsa NNs möjligheter att göra anmälningar till tillsynsmyndigheter. Denna bedömning stöds av innehållet i e-postkommunikationen mellan NN och hennes fackliga representant.

Högskoleverket anser att det är anmärkningsvärt att ett universitet, som är en statlig myndighet, genom avtal försöker begränsa en enskilds möjligheter att anmäla universitetet till tillsynsmyndigheter, i detta fall Högskoleverket. Att Högskoleverket normalt inte uttalar sig i civilrättsliga frågor förändrar inte saken, eftersom verket måste ges möjlighet att ta ställning till vilka frågor som faller inom verkets tillsyn. Örebro universitet ska därför kritiserats för sitt agerande.

De frågor i anmälan som rör utvärderingen av ämnet engelska vid Örebro universitet har verket besvarat i ett brev till NN den 2 juni 2008 (reg. nr 643-2163-08). Vad gäller situationen för doktoranden har han möjlighet att själv göra en anmälan.

Vad NN i övrigt har anfört rör huvudsakligen frågor kring hennes anställning. Sådana frågor kan prövas i domstol enligt den ordning som föreskrivs i arbetsrättsliga författningar. Högskoleverket tar därför inte upp dessa frågor till prövning.

Med dessa besked avslutas ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av stf. myndighetschefen Lena Adamson i närvaro av planeringssekreteraren Carolina Johansson, kommunikationsstrategen Åsa Klevard och chefsjuristen Eva Westberg efter föredragning av verksjuristen Marie Stern Wärn. Verksjuristen Christian Sjöstrand har deltagit i ärendets beredning.

Lena Adamson

Marie Stern Wärn

Kopia till:
NN
SULF